Janusz Łukaszewicz

Barbara Grześkowiak-Bocian

50 LAT POZNAŃSKIEGO KLUBU SENIORÓW LOTNICTWA 1958-2008

AEROKLUB POZNAŃSKI IM. WANDY MODLIBOWSKIEJ

KOBYLNICA 2008

Autorzy:
1958-2004 Janusz Łukaszewicz
2004-2008 Barbara Grześkowiak-Bocian

Fotografie:
Zbiory Aeroklubu Poznańskiego: 1-28
Zbiory Barbary Grześkowiak-Bocian: 29-47

Redakcja: Krzysztof Maciejewski

Wydawca:
Aeroklub Poznański im. Wandy Modlibowskiej
62-006 Lotnisko Kobylnica
tel./fax +48 61 87 80 725
e-mail: info@aeroklub.poznan.pl
www.aeroklub.poznan.pl

Idea powstania Poznańskiego Klubu Seniorów Lotnictwa (PKSL) sięga roku 1958, kiedy to grupa byłych poznańskich lotników w większości byłych Powstańców Wielkopolskich oraz byłych członków poznańskiej organizacji „Związek Lotników Polskich", postanowiła utworzyć w Aeroklubie Poznańskim (AP) Koło Seniorów Lotnictwa (KSL). Od tego czasu Aeroklub Poznański był miejscem spotkań kolejnych pokoleń lotników którzy najlepsze lata swojego życia poświęcili lotnictwu.

Godzi się więc przypomnieć na wstępie te pokolenia naszych klubowych kolegów z którymi spotykaliśmy się przez szereg lat i których zachowujemy w naszej wdzięcznej pamięci jak również należy wspomnieć o tych którzy dzisiaj godnie kontynuują nasze klubowe tradycje. Przypomnijmy więc krótko kolejne pokolenia członków naszego Poznańskiego Klubu Seniorów Lotnictwa.

Pokolenie pierwsze, które już dzisiaj (rok 2008) w znacznej mierze odeszło z naszych szeregów, to pokolenie które tworzyło podstawy naszego poznańskiego lotnictwa zarówno wojskowego jak i cywilnego od roku 1919 i w latach następnych. Byli to lotnicy Powstania Wielkopolskiego, byli członkowie Aeroklubu Polskiego utworzonego w Poznaniu w 1919 roku, jak również członkowie poznańskiej organizacji „Związek Lotników Polskich" działającej w Poznaniu w latach 1922-1929.

Drugie pokolenie członków naszego klubu to lotnicy z okresu lat 1928-1939, twórcy Poznańskiego Aeroklubu Akademickiego i późniejszego Aeroklubu Poznańskiego, lotnicy sportowi i wojskowi oraz członkowie przedwojennej organizacji „Liga Obrony Powietrznej Państwa" (LOPP).

Trzecie pokolenie - naszych klubowych kolegów, to lotnicy wojskowi którzy swoją lotniczą działalność rozpoczynali w czasie Drugiej Wojny Światowej służąc w jednostkach lotnictwa wojskowego na wschodzie i zachodzie Europy walcząc o wolność naszego kraju.

Czwarte pokolenie - członków naszego klubu to pokolenie które swoją lotniczą działalność rozpoczynało zaraz po zakończeniu wojny w 1945 roku organizując w pierwszych powojennych latach lotnictwo sportowe i cywilne lub też wstępując w szeregi lotnictwa wojskowego. Pokolenie któremu przypadła w udziale odbudowa polskiego lotnictwa po wojennych zniszczeniach.

Piąte pokolenie - członków naszego klubu to koleżanki i koledzy którzy (rozpoczynali swoją lotniczą działalność (przeważnie sportową) w organizacjach „Liga Lotnicza", „Liga Przyjaciół Żołnierza" oraz członkowie Aeroklubu Poznańskiego końca lat 60-tych którzy zakończyli już swoją aktywną działalność lotniczą i pragną nadal spotykać się ze swoimi koleżankami i kolegami aby realizować cele działalności KSL i zachować pamięć o historii i tradycjach poznańskiego lotnictwa.

KSZTAŁTOWANIE SIĘ STRUKTUR ORGANIZACYJNYCH PKSL I JEGO DZIAŁALNOŚĆ W LATACH 1957-1971

W wyniku zmian społeczno-politycznych w kraju w 1956 roku do działalności w lotnictwie mogli powrócić lotnicy i działacze lotnictwa którzy w latach 1948-1953 zostali z lotnictwa usunięci w wyniku krzywdzących weryfikacji.

W roku 1957 stanowisko kierownika Aeroklubu Poznańskiego objął Jan Czarnecki, przedwojenny działacz LOPP i instruktor szybowcowy, który w latach 1945-1948 był organizatorem powstającego po wojnie w Poznaniu lotnictwa sportowego a w roku 1949 został odsunięty od działalności w lotnictwie z przyczyn politycznych. Od 1957 roku wokół jego osoby zaczęli gromadzić się byli przedwojenni lotnicy pragnący nadal działać w lotnictwie. Początkowo była to grupa nieformalna składająca się z kilku osób które spotykały się na gruncie koleżeńsko-towarzyskim organizując prywatne spotkania. Już pod koniec 1958 roku grupa liczyła około 20 osób które pod przewodnictwem Jana Czarneckiego (ówczesnego kierownika Aeroklubu Poznańskiego) postanowiły utworzyć, w strukturach organizacyjnych Aeroklubu Poznańskiego, Koło Seniorów Lotnictwa (KSL).

Na pierwszym Walnym Zgromadzeniu Członków KSL (Koła Seniorów Lotnictwa) **w którym wzięło udział 23 członków wybrany został pierwszy Zarząd KSL. Przewodniczącym zarządu wybrany został Jan Czarnecki** a w jego skład weszli: Stanisław Wrembel - powstaniec wielkopolski - pilot samolotowy i jeden z pierwszych w Polsce pilotów szybowcowych, uczestnik zawodów szybowcowych w Gdyni w 1925 roku, Józef Woźniak i Józef Falkowski - piloci samolotowi z okresu Powstania Wielkopolskiego oraz Władysław Rewakowicz pilot wojskowy z września 1939 roku. Na początku opracowano Regulamin Działalności Koła (nie było jeszcze wówczas centralnej organizacji kół seniorów), zasady przyjmowania członków oraz główne kierunki działalności w ramach struktury organizacyjnej aeroklubu.

1. Założyciele Koła Seniorów Lotnictwa w Aeroklubie Poznańskim. Od lewej: Jan Czarnecki, Tadeusz Garstecki.

Zarząd Aeroklubu Poznańskiego postanowił, że członkowie Koła Seniorów będą członkami rzeczywistymi aeroklubu a Koło działać będzie w aeroklubie na poziomie organizacyjnym sekcji. W roku 1962 na podstawie obowiązującego wówczas statutu Aeroklubu PRL usankcjonowana została działalność kół i klubów seniorów lotnictwa w strukturze organizacyjnej Aeroklubu PRL i wprowadzony został „Tym-

czasowy Regulamin Działalności Klubów Seniorów w Aeroklubach Regionalnych", wyznaczający im poziom organizacyjny sekcji aeroklubu regionalnego. Od tego czasu pomiędzy Kołem Seniorów a Zarządem Aeroklubu Poznańskiego nawiązana została ścisła współpraca a głównymi kierunkami działania Koła były: udział członków koła w wychowaniu młodzieży (członków aeroklubu), przekazywanie tradycji lotniczych (spotkania i imprezy rocznicowe), współudział w organizacji imprez sportowych, organizacja życia towarzyskiego w aeroklubie, udzielanie członkom koła pomocy socjalno-bytowej.

Od samego początku działalności koła członkowie przystąpili do organizacji spotkań z młodzieżą szkół średnich w których przekazywali wiedzę o lotnictwie, jego rozwoju i historii w tworzeniu której wielu z nich brało osobisty udział. Członkowie koła angażowali się w organizację imprez sportowych i zawodów biorąc udział w komisjach sędziowskich (szczególnie w zawodach modelarskich i balonowych) często fundując nagrody dla zwycięzców.

2. Klub Seniorów Lotnictwa Fundator Nagród na Zawodach Modelarskich. Od prawej: 1. J.Skrzypek, 2. A. Mrozek, 4. J. Czarnecki, 5. W. Biskup, 6. S. Cołta, 7. Z. Kosicki, 8. J. Kaźmierczak, 9. J. Jakubowski.

Członkowie koła Seniorów byli inicjatorami zorganizowania w Poznaniu ogólnopolskich zawodów balonowych o puchar Dowódcy Lotnictwa Operacyjnego i wykazali wiele inicjatywy w pracach społecznych na rzecz aeroklubu wykonując szereg prac remontowo-budowlanych na terenie lotniska Kobylnica. Lata 1962-1969 to okres bardzo aktywnej działalności członków koła na rzecz aeroklubu. W tym czasie KSL nawiązało również bliskie kontakty z Dowództwem Lotnictwa Operacyjnego w Poznaniu, które działalność Koła otoczyło daleko idącą pomocą i opieką. Szczególne zainteresowanie działalnością Koła przejawiał Dowódca Lotnictwa Operacyjnego gen. dyw. pil. Jan Raczkowski, który brał osobisty udział w szeregu uroczystościach związanych z rocznicami zdobycia lotniska Ławica przez Powstańców Wielkopolskich w 1919 roku. W tym czasie członkowie Koła byli licznie zapraszani na uroczystości organizowane przez wojskowe jednostki lotnicze.

3. Spotkanie członków KSL z Dowództwem Lotnictwa Operacyjnego w Poznaniu.

W latach 1962-1965 powstało w Klubie szereg komisji które społecznie

realizowały zadania jakie określiło sobie Koło na kolejnych walnych zgromadzeniach. Szczególnie aktywnie działała grupa członków KSL w komisji historycznej która przyczyniła się do uporządkowania grobów lotników znajdujących się na Poznańskiej Cytadeli. Członkowie komisji historycznej opracowali bardzo starannie albumy historyczne upamiętniające powstanie i działalność Aeroklubu Polskiego w Poznaniu w 1919 roku, oraz historię powstania i rozwoju lotnictwa wojskowego w Poznaniu w latach 1918-1920. Członkowie komisji przekazali do Muzeum Wojskowego w Poznaniu jako dar kompletny mundur lotniczy z okresu Powstania Wielkopolskiego oraz szereg unikalnych fotografii historycznych z tego okresu.

4. Uroczystości 50-lecia zdobycia Lotniska Ławica. Poznań 1969.

5. Senior AP Zygfryd Kosicki, powstaniec wielkopolski otrzymuje odznaczenie z rąk prezesa APRL gen. Władysława Jagiełły (w środku Walenty Biskup).

Pierwszą ogólnopolską uroczystością zorganizowaną przez Koło Seniorów były obchody 50-tej rocznicy zdobycia lotniska Ławica w styczniu 1919 roku. W czasie uroczystości która odbyła się w dniu 21 stycznia 1969 roku z udziałem najwyższych władz politycznych, wojskowych i lotnictwa sportowego wielu członków Koła Seniorów odznaczonych zostało wysokimi odznaczeniami państwowymi i sportowymi a Aeroklub Poznański otrzymał sztandar ufundowany przez społeczeństwo Poznania z inicjatywy członków koła.

Dzięki aktywnej działalności Zarządu KSL kilku zasłużonych członków koła otrzymało renty specjalne i zapomogi pieniężne, a dzięki pomocy Dowódcy Lotnictwa Operacyjnego w Poznaniu kilku starszych wiekiem i chorych członków koła (przeważnie byłych powstańców wielkopolskich) zostało skierowanych na bezpłatne leczenie w poznańskim Szpitalu Wojskowym.

6. Wręczenie sztandaru Aeroklubu Poznańskiego. 14 luty1970 r.

Przez szereg kolejnych lat do roku 1972 pracą Zarządu KSL kierował jego wieloletni przewodniczący - **Jan Czarnecki,** który za swoją wieloletnią działalność w lotnictwie sportowym został przez FAI **odznaczony dyplomem im. Paula Tissandiera** oraz wysokimi odzna-

czeniami państwowymi i Aeroklubu PRL.

W roku 1969 nastąpiła w Aeroklubie PRL reorganizacja działalności klubów seniorów działających w aeroklubach regionalnych. W związku z tym Poznańskie Koło Seniorów Lotnictwa zmieniło swoją nazwę na Poznański Klub Seniorów Lotnictwa (PKSL). W ciągu szeregu lat jakie upłynęły od powstania Klubu (a początkowo Koła), większość jego członków stanowili lotnicy z okresu przedwojennego, lotnicy wojskowi, członkowie przedwojennego Aeroklubu Poznańskiego, byli członkowie przedwojennej organizacji LOPP i Związku Lotników Polskich. Na początku lat 70-tych do PKSL zaczęli wstępować byli lotnicy wojskowi z poznańskiego Dowództwa Wojsk Lotniczych którzy kończyli zawodową służbę w wojskach lotniczych co w znacznej mierze jeszcze bardziej powiązało działalność PKSL z Dowództwem Wojsk Lotniczych w Poznaniu. Przez szereg lat w Zarządzie PKSL działali zasłużeni działacze poznańskiego lotnictwa: Jan Czarnecki, Józef Jakubowski, Antoni Mrozek, Zygfryd Kosicki Stanisław Wrembel, Tadeusz Garstecki, Władysław Rewakowicz, Stanisław Łagoda, Jan Kaźmierczak, Zbigniew Laszkiewicz.

7. Byli powstańcy wielkopolscy członkowie KSL. Od lewej: Józef Jakubowski, Tadeusz Garstecki i Zygfryd Kosicki.

Pod koniec lat 60-tych Poznański Klub Seniorów liczył ponad 60 członków. O tym jak Rada Seniorów Lotnictwa przy Aeroklubie PRL oceniała wówczas działalność członków Koła, którzy przez szereg lat byli członkami zarządu, niech świadczą wyjątki ze sprawozdania Rady Seniorów za lata 1968-1971 dotyczące działalności Poznańskiego Klubu Seniorów Lotnictwa i jego zarządu w tym okresie. Wg oryginalnego tekstu: ***Z powyższego składu Zarządu wynika, że od kilku już kadencji do władz PKSL /d.Koła/ powoływani są ci sami członkowie Klubu. Świadczy to zapewne o tym, że powierzone im przez ogół członków zadania wykonują oni bez zastrzeżeń z dużym pożytkiem dla swego środowiska i dla społeczności regionu poznańskiego. I tak jest rzeczywiście. Stwierdzenia tego dokonuje Prezydium RSL z pełną satysfakcją i z uznaniem dla pełnego składu władz PKSL.*** I w końcowym podsumowaniu: ***Na zakończenie trzeba jeszcze raz i całkowicie obiektywnie stwierdzić, że działalność "sędziwych seniorów lotnictwa" w Poznaniu jest istotnie nader wszechstronna, wysoce pożyteczna i dla innych członków naszego środowiska pouczająca. Pomimo "sędziwości" środowisko jest prężne o wysokim stopniu uspołecznienia.***

8. Senior AP Tadeusz Garstecki otrzymuje odznaczenie z rąk prezesa APRL gen. Władysława Jagiełły. Lata 60-te.

DZIAŁALNOŚĆ PKSL W LATACH 1972-1990

Na początku lat 70-tych wśród członków Zarządu PKSL zaczęły przejawiać się tendencje separatystyczne wyrażające się chęcią wyłączenia PKSL ze struktur organizacyjnych Aeroklubu Poznańskiego i stworzenia własnej organizacji seniorów poznańskiego lotnictwa na terenie miasta Poznania. Na tym tle, oraz w wyniku osobistych animozji, pomiędzy członkami Zarządu PKSL i członkami Zarządu Aeroklubu Poznańskiego doszło do szeregu nieporozumień i konfliktów które w konsekwencji doprowadziły do tego, że Zarząd Aeroklubu Poznańskiego uchwałą z dnia 24 marca 1972 roku rozwiązał Zarząd PKSL i na okres przejściowy (do czasu wyjaśnienia nieporozumień) wyznaczył Zarząd Komisaryczny PKSL z Przewodniczącym Stefanem Makne i członkami Zarządu Ludomirem Hołdowskim, Bogdanem Krawczykiem, Alojzym Patockim, Antonim Leśniakiem, Włdysławem Popielewskim i Michałem Lorentzem.

Spory o przekazanie dokumentacji klubu trwały dość długo i spowodowały szereg napięć pomiędzy zarządami. W tym czasie miały miejsce odejścia z klubu kilku członków Zarządu PKSL, którzy zdecydowanie opowiadali się za wystąpieniem klubu ze struktur aeroklubu gdyż negatywnie oceniali współpracę z Zarządem AP.

9. Spotkanie z seniorami. Od lewej: Jan Czarnecki, Zygfryd Kosicki, Mieczysław Czempiński, płk. Edward Głąb, Ludomir Hołdowski.

Pod koniec marca 1972 roku Zarząd Komisaryczny PKSL zwołał wspólne zebranie członków klubu z członkami Zarządu AP na którym omówiona została sytuacja w Klubie Seniorów i wezwano poprzedni Zarząd PLSL do złożenia rezygnacji i zwrotu dokumentacji klubowej. Zawieszono również przyjmowanie nowych członków do czasu uregulowania spraw organizacyjnych.

Pomimo „zawirowań organizacyjnych" w roku 1972 większość członków klubu działała nadal społecznie w szeregu komisjach i brała aktywny udział w życiu aeroklubu (szczególnie w sekcjach balonowej i modelarskiej) biorąc udział w komisjach sędziowskich i fundując nagrody.

W sierpniu 1972 roku odbyło się kilka zebrań członków klubu z udziałem

Zarządu Komisarycznego PKSL i Zarządu AP. Na jednym z nich (3 sierpnia) przedstawiono członkom PKSL opinię Rady Seniorów Lotnictwa przy Aeroklubie PRL, która poparła stanowisko AP, akceptując jego decyzje w stosunku do byłego Zarządu. Na Zebraniu Plenarnym Członków PKSL w dniu 18 sierpnia 1972 roku dokonano wyboru nowego Zarządu PKSL na czele którego stanął **płk pil. Wacław Król,** były pilot Polskich Sił Powietrznych w Wielkiej Brytanii w czasie wojny i dowódca 302 Poznańskiego Dywizjonu Myśliwskiego w czasie Drugiej Wojny Światowej. Płk Król został jednomyślnie zaakceptowany na stanowisko Przewodniczącego Klubu.

10. Członkowie PKSL na spotkaniu z dowódcą WL. W środku D-ca Wojsk Lotniczych gen. Henryk Michałowski obok niego z prawej przewodniczący PKSL płk pil. Wacław Król. Lata 70-te.

11. 40-lecie ZLP. Spotkanie członków KSL z D-cą WL Gen. Bryg. Pil. Henrykiem Michałowskim. W środku obok Jan Czarnecki.

Głównym kierunkiem działania nowo wybranego Zarządu PKSL było dokonanie wewnętrznej stabilizacji w działalności klubu i przywrócenie współpracy z aeroklubem.

Wyjątkowe zdolności integracyjne nowego przewodniczącego, a szczególnie umiejętność zjednywania sobie członków klubu, wpłynęły na konsolidację organizacyjną klubu. Powołane zostały nowe składy komisji i wyznaczono im kierunki działalności społecznej. Zaznaczył się również napływ nowych członków klubu w tym również lotników wojskowych i pod koniec 1972 roku Klub liczył już ponad 80 członków. Przyjacielskie kontakty przewodniczącego klubu z kadrą Dowództwa Wojsk Lotniczych, przyczyniły się do znacznego wsparcia działalności Klubu Seniorów ze strony DWLot i Garnizonowego Klubu Wojsk Lotniczych (pomoc w organizacji imprez i uroczystości rocznicowych). Często odbywały się spotkania członków klubu z Dowódcą WL w sali tradycji Wojsk Lotniczych gdzie z okazji obchodów kolejnych rocznic historycznych członkowie

12. Przewodniczący KSL płk pil. Wacław Król z odznaczonymi członkami KSL. Od lewej: Antoni Leśniak, Klemens Krzyżanowski, Ewa Korczyńska, płk Król, Stanisław Nowakowski.

klubu otrzymywali odznaczenia i upominki.

W czerwcu 1974 roku Wacław Król zrezygnował z pełnienia funkcji przewodniczącego z powodu przeniesienia służbowego do Warszawy i na jego miejsce przewodniczącym PKSL wybrany został **płk pil. rez. Kazimierz Pieniążek**, który bardzo sprawnie kontynuował kierowanie Klubem. W tym czasie w szeregi członków klubu wstąpił Naczelnik Portu Lotniczego Poznań-Ławica, były dowódca jednostki lotniczej w Krzesinach płk pil. rez. Rafał Bulak, co w znacznej mierze wspomogło działalność klubu i jego prestiż na terenie Poznania. **Z inicjatywy Zarządu PKSL zorganizowano na terenie miasta zbiórkę złomu metali kolorowych aby wykonać tablice nagrobne dla spoczywających na Poznańskiej Cytadeli lotników.** Akcja powiodła się i doprowadziła do estetycznego wystroju grobów które ozdobione zostały brązowymi orłami lotniczymi. Członkowie klubu wraz z Dowództwem Wojsk Lotniczych zadbali o uporządkowanie cmentarza lotniczego i objęli go stałą opieką. Z okazji kolejnych Świąt Lotnictwa tradycyjne stały się odwiedziny starszych i chorych członków klubu, którym ofiarowywano kwiaty i upominki. W latach 70-tych członkowie klubu byli nadal członkami rzeczywistymi Aeroklubu Poznańskiego, brali udział w zebraniach sprawozdawczo-wyborczych i byli wybierani w skład władz aeroklubu.

Wyjątkowo aktywna działalność przewodniczącego klubu Kazimierza Pieniążka umożliwiła zorganizowanie dla członków klubu szeregu wycieczek krajoznawczych (do Gdańska, Malborka i na Pola Grunwaldu). Wycieczki mogły być zorganizowane dzięki pomocy Dowódcy Wojsk Lotniczych, który ofiarował dla klubu autokar.

W lutym 1979 roku odbyło się w Sali Tradycji Wojsk Lotniczych uroczyste spotkanie członków PKSL z Dowódcą Wojsk Lotniczych i Radą Wojskową DWLot z okazji 60-tej rocznicy Powstania Wielkopolskiego. W czasie uroczystości

odznaczono wysokimi odznaczeniami państwowymi obecnych jeszcze na spotkaniu Powstańców Wielkopolskich. Członkowie klubu, pomimo posiadania skromnych środków finansowych na swoją działalność, przekazali kwotę 3.055 zł na rzecz Muzeum w Kutnie z przeznaczeniem na wykonanie tablicy pamiątkowej ku czci poległych lotników w Bitwie nad Bzurą w 1939 roku.

13. Spotkanie członków PKSL z D-cą WL gen. Michałowskim z okazji 60-tej rocznicy Powstania Wielkopolskiego - Sala Tradycji WL. Luty 1979.

W roku 1980 na walnym zgromadzeniu członków PKSL dokonano wyboru nowego Zarządu PKSL którego przewodniczącym został **Rafał Bulak**. Z jego to inicjatywy Walne Zgromadzenie Członków klubu podjęło uchwałę o zbudowaniu na lotnisku w Ławicy pomnika upamiętniającego zdobycie lotniska przez Powstańców Wielkopolskich w styczniu 1919 roku. Na zebraniu powołany został również społeczny komitet budowy pomnika, którego członkowie rozpoczęli aktywną działalność w celu zgromadzenia środków finansowych na jego budowę. Temu kierunkowi działania podporządkowana została cała działalność klubu w latach 1980-1981. W maju 1982 roku wybrany został nowy Zarząd PKSL na czele którego stanął ponownie **Kazimierz Pieniążek**. Aktywna działalność przewodniczącego przyczyniła się do ożywienia prac poszczególnych komisji i zbiórki środków finansowych na budowę pomnika.

14. Tablica odsłonięta w dniu 28 sierpnia 1983 ufundowana przez członków PKSL. Tekst na tablicy: LOTNIKOM ESKADR I ODDZIAŁÓW LOTNICZYCH ARMII „POZNAŃ" I „POMORZE" WALCZĄCYCH NAD BZURĄ W 1939 ROKU W OBRONIE POLSKIEGO NIEBA - TOWARZYSZE WALKI.

Z inspiracji Zarządu komisja historyczna PKSL ufundowała tablicę pamiątkową upamiętniającą udział lotników Armii Poznań i Pomorze w walkach we wrześniu 1939 roku. Tablica odsłonięta została na terenie Muzeum Armii Poznań na poznańskiej Cytadeli w dniu Święta Lotnictwa 28 sierpnia 1983 roku.

W dniu 6 stycznia 1984 roku w 65-tą rocznicę zdobycia lotniska Ławica odsłonięty został pomnik upamiętniający ten historyczny dla Poznania fakt. Odsłonięcia pomnika miało bardzo uroczysty przebieg, a aktu odsłonięcia dokonał Dowódca Wojsk Lotniczych gen. dyw. pil. Tytus Krawczyc w obecności władz miasta i licznych delegacji z udziałem Kompanii Honorowej Wojsk Lotniczych. Fundusze na budowę pomnika przekazali: Dowództwo Wojsk Lotniczych, Urząd miasta Poznania, Dyrekcja PLL „Lot" oraz Zarząd Ruchu Lotniczego MK. Z okazji tej uroczystości, kilku członków klubu (byłych żołnierzy września 1939 roku) otrzymało awanse na wyższe stopnie podoficerskie i odznaczenia za udział w kampanii wrześniowej 1939 roku.

15. Odsłonięcie Pomnika Powstańców Wielkopolskich na lotnisku Ławica - 6 stycznia 1984.

Działalność społeczna członków klubu nie ograniczała się jedynie do upamiętniania faktów historycznych na terenie Poznania. W 1984 roku członkowie klubu na apel Aeroklubu Śląskiego przekazali kwotę 5.260 zł na budowę pomnika nestora lotnictwa polskiego Michała Scipio del Campo.

Aktywność PKSL na terenie Poznania przyczyniła się do znacznego wzrostu ilości członków klubu, który w grudniu 1985 roku liczył już 123 członków w tym wielu byłych lotników cywilnych i wojskowych członków personelu latającego i technicznego.

Dzięki staraniom Rady Seniorów Lotnictwa przy Aeroklubie PRL, której członkami byli wówczas Kazimierz Pieniążek (przewodniczący PKSL) i Wacław Król (były przewodniczący PKSL), Dyrekcja PLL "Lot" przyznała w 1985 roku wszystkim członkom klubów seniorów w Polsce 75% zniżki na bilety lotnicze na przeloty samolotami Lot-u na terenie kraju. W tym samym roku Zarząd PKSL zorganizował dla swoich członków wycieczkę do Krakowa w celu zwiedzenia Muzeum Lotnictwa (samolot na przelot do Krakowa i powrót przeznaczył Dowódca

16. Członkowie PKSL podczas zwiedzania Muzeum Lotnictwa w Krakowie.

Wojsk Lotniczych). W czasie zwiedzania muzeum wśród wielu członków wycieczki odżyły wspomnienia dawnych lat spędzonych w lotnictwie. W Krakowie odbyło się również koleżeńskie spotkanie z członkami Krakowskiego Klubu Seniorów.

We wrześniu 1986 roku 23 członków klubu wzięło udział w „Spotkaniu Czterech Pokoleń Lotników", które odbyło się w Wyższej Oficerskiej Szkole Wojsk Lotniczych w Dęblinie (samolot na przelot do Dęblina i powrót ofiarował Dowódca Wojsk Lotniczych. W Dęblinie członkowie klubu spotkali się z Wandą Modlibowską obecną patronką Aeroklubu Poznańskiego. W październiku 1986 roku członkowie PKSL postanowili, że co roku tak jak w latach ubiegłych, nadal co trzeci wtorek miesiąca odbywać się będą spotkania towarzyskie członków klubu w Garnizonowym Klubie Wojsk Lotniczych w Poznaniu przy ul. Niezłomnych. Na zebraniach wygłaszane były ciekawe referaty z dziedziny zagadnień międzynarodowych, społecznych, historycznych i medycznych. Spotkania cieszyły się dużym zainteresowaniem gdyż były okazją do spotkania się z ciekawymi ludźmi, często legendarnymi postaciami naszego lotnictwa.

W roku 1988 zrezygnował z funkcji przewodniczącego Zarządu PKSL Kazimierz Pieniążek a przewodnictwo objął **Edmund Burmistrz.**

DZIAŁALNOŚĆ PKSL W LATACH 1990-2008

W lutym 1990 roku odbył się w Lesznie Nadzwyczajny Zjazd Aeroklubu PRL na którym dokonano zmian w systemie organizacyjnym aeroklubów. Na Zjeździe dokonano zmiany nazwy centralnej organizacji sportu lotniczego w Polsce z Aeroklubu PRL na Aeroklub Polski. Dokonano również zmiany statutu Aeroklubu Polskiego, który w wyraźny sposób określił miejsce klubów seniorów lotnictwa w systemie organizacyjnym Aeroklubu Polskiego (Rozdział 7 Statutu Aeroklubu Polskiego). Statut przyznał członkom klubów seniorów działających w aeroklubach regionalnych status członka stowarzyszonego (który nie posiada biernego i czynnego prawa wyborczego w aeroklubie). Statut określał, że: ***w Aeroklubie Polskim działa Klub Seniorów Lotnictwa jako jednostka autonomiczna posiadająca swoje oddzielne władze a członkowie klubów seniorów działających w aeroklubach regionalnych są członkami stowarzyszonymi aeroklubów.*** W ten sposób część członków klubów seniorów w aeroklubach stała się „członkami drugiej kategorii". W marcu 1991 roku na Walnym Zgromadzeniu Sprawozdawczo-Wyborczym PKSL członkowie klubu wybrali nowy Zarząd którego przewodniczącym został **Janusz Łukaszewicz** a delegatem PKSL w Radzie Seniorów Lotnictwa przy Aeroklubie Polskim w Warszawie została Aleksandra Wojtkowiak.

W latach 1991-1995 miało miejsce szereg zmian w składzie Zarządu PKSL, a działalność klubu ograniczała się do comiesięcznych spotkań towarzyskich. W roku 1993 zrezygnował z funkcji przewodniczącego Janusz Łukaszewicz, a funkcję tę objął ponownie do marca 1994 **Edmund Burmistrz**. Po jego rezygnacji funkcję przewodniczącego Zarządu PKSL objęła **Aleksandra Wojtkowiak** i pełniła ją do marca 1995 roku.

W latach 1991-1995 spotkania towarzyskie członków klubu odbywały się nadal w Garnizonowym Klubie Wojsk Lotniczych. Spotkania miały głównie na celu podtrzymanie więzi koleżeńskich pomiędzy członkami klubu. Na spotkaniach wyświetlane były filmy video o tematyce lotniczej. Stałą pozycją w programie działalności klubu były co roku spotkania przy pomniku Powstańców Wielkopolskich gdzie członkowie klubu składali kwiaty wraz z delegacjami organizacji społecznych, wojska i pracowników Portu Lotniczego.

17. Uroczystość na Ławicy w dniu 6 stycznia 2002.

W lipcu 1992 roku PKSL przeszedł na całkowicie samodzielną gospodarkę finansową (wyłączono finanse klubu z konta bankowego Aeroklubu Poznańskiego) co pozwoliło na samodzielne gospodarowanie własnymi środkami pieniężnymi. W związku z tym w ramach władz PKSL powołana została Komisja Rewizyjna.

W roku 1993 Klub zorganizował szereg wycieczek lotniczo-krajoznawczych do Jeleniej Góry, Jeżowa Sudeckiego oraz Powidza. W listopadzie tegoż roku Rada Seniorów Lotnictwa przy Aeroklubie Polskim otrzymała dyplom honorowy FAI przyznany klubom seniorów za wieloletnią działalność na rzecz polskiego lotnictwa, (replika dyplomu znajduje się w sali tradycji AP).

Zmiany organizacyjne w Wojskach Lotniczych jakie miały miejsce w latach 1992-1994 spowodowały, że ograniczona została współpraca PKSL z Wojskami Lotniczymi w Poznaniu. Zbliżająca się 75-ta rocznica utworzenia Aeroklubu Polskiego w Poznaniu uaktywniła działalność zarządu i członków klubu którzy włączyli się do organizacji uroczystości upamiętniających to historyczne dla aeroklubu wydarzenie. Z inicjatywy członków klubu ufundowana została tablica upamiętniająca działalność Aeroklubu Poznańskiego na lotnisku w Ławicy w latach 1928-1939 umieszczona na budynku portu lotniczego której uroczyste odsłonięcie odbyło się w czasie uroczystości rocznicowych przez p. instr pil. Ewę Korczyńską członka AP w latach 1932-1939. W związku z remontem Portu Lotniczego tablicę w 2000 r. przeniesiono na wolnostojący głaz przed Portem.

18. Inicjator zorganizowania Sali Tradycji AP - Janusz Łukaszewicz.

19. Sala Tradycji w siedzibie Aeroklubu Poznańskiego na Lotnisku Kobylnica.

Dla uczczenia 75-ej rocznicy powstania aeroklubu, członkowie klubu zorganizowali w 1994 roku **Salę Tradycji Aeroklubu Poznańskiego na lotnisku w Kobylnicy**, gdzie zgromadzono liczne dokumenty historyczne dotyczące historii AP i jego działalności od 1919 roku. Powstanie sali tradycji było możliwe dzięki wydatnej pomocy prezesa AP Jerzego Domicza i Fundacji Sportów Lotniczych działającej wówczas na rzecz Aeroklubu Poznańskiego.

20. Sztandar PKSL przygotowany do poświęcenia przez ks. Kapelana kpt. Andrzeja Wojciechowskiego. Chrzestni sztandaru: Krystyna Korek i płk Edmund Burmistrz.Poznań, 15.11.1994 r.

21. Delegaci Aeroklubu Poznańskiego na uroczystości 75-lecia Aeroklubu Polskiego w Warszawie – 29.10.1994.

22. Podpisanie aktu afiliowania PKSL do Aeroklubu Poznańskiego. Od prawej: Andrzej Smorawiński, Lech Szutowski – Dyr. AP, Jerzy Domicz – Prezes AP. Z lewej Zdzisław Reguła – Prezes PKSL. Kobylnica maj 1995.

Z okazji jubileuszu aeroklubu, PKSL otrzymał sztandar ufundowany przez prezesa AP Jerzego Domicza i p. Piotra Korka (syna naszej klubowej koleżanki Krystyny Korek). Sztandar wręczony został w czasie uroczystości rocznicowych w dniu 12 listopada 1994 roku w czasie których wielu członków klubu zostało wyróżnionych szeregiem odznaczeń, a jego poświęcenie nastąpiło w dniu 15 listopada 1994 roku na uroczystym zebraniu członków klubu.

Ukoronowaniem uroczystości rocznicowych był udział delegaci AP (w składzie której byli również członkowie PKSL) w centralnej uroczystości rocznicowej, która odbyła się na Zamku Królewskim w Warszawie. Obchody 75-tej rocznicy powstania aeroklubu i udział w nich członków klubu, a ponadto bardzo serdeczny stosunek Zarządu Aeroklubu (prezes Jerzy Domicz) do działalności klubu seniorów przyczyniły się do nawiązania ponownie współpracy pomiędzy PKSL a Aeroklubem Poznańskim.

Członkowie Klubu poparli finansowo kilka ogólnopolskich inicjatyw a wśród nich ufundowanie pomnika na grobie płk pil. Bolesława Orlińskiego we Wrocławiu oraz złożyli datek na rzecz utworzenia na Litwie Muzeum im. Franciszka Żwirki, które miało powstać w setną rocznicę Jego urodzin.

W dniu 21 marca 1995 roku odbyło się Walne Zgromadzenie Sprawozdawczo-Wyborcze członków PKSL na którym wybrany został nowy Zarząd Klubu - przewodniczącym został **Zdzisław Reguła**. Nowy Zarząd ustabilizował działalność

klubu i współpracę z aeroklubem. W maju 1995 roku podpisana została pomiędzy zarządem AP a zarządem PKSL umowa afiliacyjna na postawie której PKSL afiliowany został do Aeroklubu Poznańskiego i przyjął oficjalną nazwę: **Poznański Klub Seniorów Lotnictwa przy Aeroklubie Poznańskim.**

W roku 1996 członkowie klubu zaprojektowali i wykonali społecznie dekorację w kawiarni klubowej na lotnisku w Kobylnicy oraz otoczyli stałą opieką salę tradycji, uzupełniając jej ekspozycję i prowadząc kronikę aeroklubu którego początki sięgają 1919 roku.

20 czerwca 1996 roku delegacja Klubu, wraz ze sztandarem, wzięła udział w odsłonięciu tablicy pamiątkowej ku czci gen. bryg. pil. inż. Ludomiła Rayskiego w miejscowości Czesław k. Krakowa oraz w Ogólnopolskim Zjeździe Lotników Kombatantów i przekazaniu władzom Miasta Krakowa Pomnika Lotników Polskich.

Członkowie Klubu przekazali datek (wykupili cegiełkę) na budowę historycznego samolotu RWD-5 który był odbudowywany przez Stowarzyszenie Lotnictwa Eksperymentalnego w Bielsku-Białej oraz wsparli finansowo budowę pomnika na terenie byłej szkoły szybowcowej w Fordonie.

23. 40-lecie Poznańskiego Klubu Seniorów Lotnictwa AP. Dyplom odbiera Krystyna Korek. Listopad 1998

24. 40-lecie Poznańskiego Klubu Seniorów Lotnictwa AP. Dyplom odbiera nestor klubu Jan Bury.

29. września 1996 roku delegacja PKSL wraz ze sztandarem wzięła udział w odsłonięciu płyty pamiątkowej w Aleksandrowie Kujawskim poświęconej pamięci lotników polskich zamordowanych i zaginionych w ZSRR w latach 1940-1943.

W dniu 17 listopada 1998 roku PKSL obchodził uroczyście swoje 40-lecie na specjalnym zebraniu jubileuszowym, na którym obecni byli również, członkowie zaprzyjaźnionych klubów seniorów lotnictwa. Najstarsi członkowie klubu uhonorowani zostali pamiątkowymi dyplomami. Dyplomy pamiątkowe otrzymali również fundatorzy sztandaru pp. Jerzy Domicz i Piotr Korek.

We wrześniu 1999 roku odbyły się w Poznaniu ogólnopolskie uroczystości z okazji 80-tej rocznicy powstania Aeroklubu Polskiego w Poznaniu. Uroczysta akademia odbyła się w Auli Uniwersytetu Poznańskiego z udziałem najwyższych władz państwowych,

25. Prezes Aeroklubu Poznańskiego Andrzej Smorawiński wręcza odznaczenia członkom klubu seniorów. Od lewej: Zbyszko Strzyż, Kazimierz Hyjek, Janusz Łukaszewicz. 80-lecie Aeroklubu Poznańskiego.

26. Wojewoda Wielkopolski Maciej Musiał dekoruje członka PKSL Ludwika Miśka. 80-lecie AP

lotnictwa sportowego oraz prezydenta FAI. Na początku akademii referat o historii powstania Aeroklubu Polskiego w Poznaniu w 1919 roku wygłosił Przewodniczący PKSL Zdzisław Reguła. W drugiej części uroczystości, która odbyła się na lotnisku w Kobylnicy, wielu członków klubu uhonorowanych zostało pamiątkowymi medalami 80-lecia Aeroklubu Poznańskiego.

27. Członkowie klubu seniorów lotnictwa podczas uroczystości 80-lecia Aeroklubu Poznańskiego.

Na początku 2000 roku w związku z całkowitą likwidacją Garnizonowego Klubu Wojsk Lotniczych przy ul. Niezłomnych 1, gdzie odbywały się od lat zebrania towarzyskie członków klubu, zaistniała konieczność organizowania spotkań w sali tradycji na lotnisku w Kobylnicy lecz z uwagi na trudności komunikacyjne z lotniskiem znacznie spadła frekwencja członków na zebraniach co mogło spowodować zanik kontaktów z większością członków. W związku z tym Zarząd PKSL zmuszony został do uzyskania w mieście odpowiedniego lokalu w którym będzie można nadal organizować comiesięczne zebrania. Dzięki uprzejmości Dowództwa Wyższej Szkoły Oficerskiej Służb Kwatermistrzowskich PKSL otrzymał zgodę na organizowanie zebrań w Klubie Oficerskim przy ul. Szylinga. Tak więc od września 2000 roku zebrania członków PKSL odbywają się w tym klubie. Zebrania mają charakter informacyjno-towarzyski na których odbywają się dyskusje na tematy historii lotnictwa oraz wyświetlane są filmy video o tematyce lotniczej.

W dniu 20 października 2000 roku odbyło się Walne Zgromadzenie Sprawozdawczo-Wyborcze członków klubu na którym wybrany został nowy Zarząd PKSL. Przewodniczącym Zarządu wybrany został ponownie **Zdzisław Reguła** a Przewodniczącym Komisji Rewizyjnej ponownie Leon Bodych.

Na posiedzeniu Rady Seniorów Lotnictwa przy Aeroklubie Polskim w Warszawie, które odbyło się w dniu 14 listopada 2000 roku, przewodniczący naszego klubu Zdzisław Reguła wybrany został Wiceprzewodniczącym Rady Seniorów Lotnictwa.

Na jednym z ogólnych zebrań członków klubu ustalono główne kierunki działalności PKSL na najbliższe lata:

1. Coroczne uroczyste spotkania w dniu 6 stycznia przy pomniku Powstańców Wlkp. na lotnisku w Ławicy.
2. Comiesięczne spotkania informacyjno-towarzyskie w klubie przy ul. Szylinga.
3. Stała opieka nad salą tradycji AP na lotnisku.
4. Utrzymywanie stałego kontaktu ze Stowarzyszeniem Seniorów Lotnictwa Wojskowego.
5. Opieka nad grobami byłych członków klubu (szczególnie w dniu Święta Zmarłych).
6. Gromadzenie pamiątek historycznych dotyczących poznańskiego lotnictwa.
7. Organizowanie uroczystych spotkań z okazji Świąt Bożego Narodzenia.
8. Udział pocztu sztandarowego w pogrzebach członków klubu.

Na plenarnym zebraniu członków klubu w dniu 18. września 2000 roku na wniosek naszego kolegi klubowego Ludwika Miśka podjęto uchwałę o wystąpienie z wnioskiem do Zarządu Aeroklubu Poznańskiego o nadanie Aeroklubowi Poznańskiemu imienia Wandy Modlibowskiej.

W styczniu 2002 roku 13 członków klubu zostało przez Zarząd Główny Aeroklubu Polskiego uhonorowanych **dyplomami „Skrzydlatego Wieku”** za wieloletnią działalność w lotnictwie. W maju tego samego roku liczna grupa członków klubu wzięła udział w uroczystości z okazji 50-lecia działalności Centrum Szybowcowego w Lesznie. W tym samym roku 4 członków klubu którzy byli nadal czynnymi członkami w sekcjach aeroklubu otrzymało Złote Medale G.O.B.L.L. nadane z okazji jego 50-lecia.

W dniu 6 stycznia 2002 roku po zakończeniu uroczystości składania kwiatów pod pomnikiem Powstańców Wlkp. uczestniczący w uroczystości członkowie klubu zaproszeni zostali przez Prezesa Portu Lotniczego do zwiedzenia obiektu portu a następnie przyjęci zostali na spotkaniu z Prezesem przy symbolicznej „lampce wina”.

Pod koniec tego roku w grudniu odbyło się kolejne uroczyste spotkanie członków klubu z okazji Świąt Bożego Narodzenia i Nowego Roku na którym w koleżeńskiej atmosferze składano sobie życzenia.

W dniu 19 lipca 2003 roku odbyła się na lotnisku w Kobylnicy uroczystość nadania Aeroklubowi Poznańskiemu imienia Wandy Modlibowskiej a tym samym ukoronowane zostały starania PKSL o nadanie Aeroklubowi

Poznańskiemu imienia czołowej polskiej szybowniczki z lat międzywojennych będącej członkiem Aeroklubu Poznańskiego w latach 1932-1939. W uroczystości na lotnisku wzięło udział liczne grono członków klubu którzy pamiętali Wandę Modlibowską z okresu przed i powojennej działalności w aeroklubie.

Przewodniczący PKSL Zdzisław Reguła reprezentował PKSL w Międzynarodowej Konferencji Naukowej w Jeleniej Górze (2003 r.) oraz w Światowym Zjeździe Lotników polskich w Warszawie (2004 r.)

We wrześniu 2004 roku koleżanki naszego klubu były współorganizatorkami Zlotu Polskich Pilotek zorganizowanego w CS Leszno, która to impreza o zasięgu ogólnokrajowym odbyła się w roku 2004 po raz 7-ty i cieszy się nadal dużą popularnością wśród polskich szybowniczek.

28. Spotkanie towarzyskie członków PKSL. Stoją od lewej: Kazimierz Hyjek, Jerzy Lisiecki, Jerzy Skrzypczak, Rene Kamoś, Paweł Wieczorek, Stanisław Kozłowski, Janusz Kolanowski, Jan Bury. Siedzą od lewej: Zygmunt Torz, Klemens Krzyżanowski, Aleksandra Wojtkowiak, Zdzisław Reguła, Janusz Łukaszewicz.

W dniu 16 listopada 2004 roku odbyło się kolejne Walne Zgromadzenie Sprawozdawczo-Wyborcze członków PKSL w którym wzięli udział: Prezes Aeroklubu Poznańskiego Andrzej Politowicz oraz Sekretarz Zarządu Krzysztof Maciejewski. Na zebraniu Prezes AP uhonorował 16-tu najstarszych członków klubu pamiątkowymi medalami z okazji 85-tej rocznicy powstania aeroklubu w Poznaniu.

Na zebraniu wybrano również nowy Zarząd PKSL którego przewodniczącą została **instr pil. Barbara Grześkowiak-Bocian** członek honorowy Aeroklubu Poznańskiego, aktywnie działająca w PKSL od szeregu lat, autorka szeregu cennych inicjatyw w Poznańskim Klubie Seniorów Lotnictwa. W skład Zarządu KSL weszli także: Krystyna Korek - sekretarz, Barbara Świst - skarbnik oraz zastępcy: Kazimierz Hyjek, Andrzej Łabęcki, Zenon Pinkowski i Wojciech Szafrański. Do Komisji Rewizyjnej wybrani zostali: Leon Bodych (przewodniczący), Bogumiła Zdanowska i Daniela Stalińska (członkowie).

29. Od lewej stoją: Józef Niewiedział, Janusz Kolanowski, Jan Bury, Paweł Wieczorek, Zygmunt Torz.

30. Statuetkę Zdzisławowi Regule wręcza Barbara Grześkowiak-Bocian.

Na Spotkaniu Wigilijnym nowy Zarząd KSL serdecznie podziękował Kolegom pułkownikowi Januszowi Łukaszewiczowi oraz Zdzisławowi Regule, za duży wkład pracy w działalność Klubu, wręczając im okolicznościowe statuetki. Ponadto Koledzy najstarsi wiekiem i stażem w lotnictwie sportowym otrzymali wyróżnienie od Zarządu za ich długoletnią działalność.

Wraz ze zmianą Zarządu KSL Kol. Zdzisław Reguła zrezygnował ze stanowiska wiceprzewodniczącego Rady Seniorów Lotnictwa w Warszawie. Na jego miejsce wybrana została Barbara Grześkowiak-Bocian.

W kwietniu 2005 roku z inicjatywy nowego Zarządu Klubu ukazał się pierwszy numer gazetki klubowej pt.: „Nowinki", w której zamieszczane są wszystkie ważniejsze wydarzenia związane z działalnością Klubu. Nawiązana została

POZNAŃSKI KLUB SENIORÓW LOTNICTWA

NOWINKI

2005r.

Nr 1 Poznań Styczeń 2005r.

Miłość do latania to jest to!
Wszystko inne jest w jej cieniu.

31. Pierwszy numer gazetki klubowej.

32. Bednary. W kabinie: Jan Bury i Jarosław Sierpiński.

bardzo serdeczna współpraca z Zarządem i Dyrekcją Aeroklubu Poznańskiego. Uczestnictwo w posiedzeniach Zarządu AP przez Przewodniczącą KSL dało możliwość zapoznania się nie tylko z pracą i bieżącą działalnością Aeroklubu, ale także łączy się z sentymentem i współuczestniczeniem w życiu Aeroklubu. Wymierna pomoc jaką Seniorzy otrzymują od Zarządu AP to bezpłatne loty na szybowcach w każdym sezonie, a także pomoc materialna wspomagająca działalność statutową Klubu Seniorów.

W dniu 21 maja 2005r. Walne Zgromadzenie Aeroklubu Poznańskiego uhonorowało siedem osób z Klubu Seniorów honorowym członkostwem Aeroklubu Poznańskiego. Tak więc na dzień 1-go lipca 2005r. ogólna liczba członków honorowych AP, wywodzących się z naszego grona Seniorów wzrosła do liczby 18 osób.

Wrzesień to tradycyjny miesiąc Zlotu Polskich Pilotek, tzw.„Sabatu Czarownic". W tym roku odbył się on w Toruniu. Z naszego Klubu uczestniczyło w nim 6 Koleżanek.

Doniosłym wydarzeniem w roku 2005, w historii Klubu i Aeroklubu Poznańskiego, był **uroczysty pogrzeb w Lusowie czaszki porucznik śp. Janiny Lewandowskiej, byłej pilotki Aeroklubu Poznańskiego w okresie przedwojennym**.

Por. Janina Lewandowska, córka gen.Józefa Dowbora-Muśnickiego – Dowódcy Powstania Wielkopolskiego, została zamordowana przez NKWD w Katyniu, 22 kwietnia 1940 roku. Identyfikacja jej czaszki nastąpiła dopiero na początku 2005 roku.

4 listopada 2005r. odbyła się w Lusowie uroczysta ceremonia związana z tym wydarzeniem, a mianowicie sesja naukowa poświęcona rekonstrukcji czaszki śp. Janiny Lewandowskiej i ostatecznej identyfikacji tej czaszki. Na wniosek Zarządu KSL, biorąc pod uwagę wyjątkowe okoliczności,

33. Lusowo. Warta honorowa podczas mszy świętej.

34. Stefan Makne i Barbara Grześkowiak-Bocian w Lusowie podczas sesji naukowej.

35. Przy grobie na cmentarzu w Lusowie.

Zarząd Aeroklubu Poznańskiego, nadał pośmiertnie byłej pilotce Aeroklubu Poznańskiego, por. Janinie Lewandowskiej godność Honorowego Członka Aeroklubu Poznańskiego. Akt nadania został przekazany na ręce pani Anny Grajek – kustosza Muzeum Pamięci Gen. Józefa Dowbora-Muśnickiego w Lusowie. Wręczenia aktu nadania dokonała Prezes Poznańskiego Klubu Seniorów Lotnictwa, Barbara Grześkowiak-Bocian oraz Honorowy Członek Aeroklubu Poznańskiego, Stefan Makne. W ceremonii pogrzebowej uczestniczyły m.in. sztandary Aeroklubu Poznańskiego i Klubu Seniorów Lotnictwa, a nad cmentarzem krążył, jako asysta honorowa, samolot Aeroklubu Poznańskiego.

Również w listopadzie 2005, roku z inicjatywy kol. płk Janusza Łukaszewicza, grupa Seniorów wybrała się na tereny byłej Szkoły Szybowcowej w Rzadkowie, koło Piły (gmina Kaczory) gdzie została serdecznie przyjęta przez Wójta Gminy Brunona Wolskiego oraz Dyrektor Ośrodka Pomocy Społecznej, znajdującego się w dawnym budynku Szkoły Szybowcowej. Członkowie Klubu zwiedzili tereny dawnego lotniska, na którym kilku Kolegów PKSL stawiało swe pierwsze lotnicze kroki. Zachował się tu oryginalny hangar z okresu przedwojennego, fundamenty baraku mieszkalnego, no i oczywiście budynek główny. Po tak udanej wizycie zrodził się projekt opracowania historii tej szkoły na podstawie relacji - wspomnień żyjących jeszcze osób oraz zachowanych zdjęć. Realizacją tego projektu

36. Rzadkowo. Od lewej stoją: Z. Tomaszewski, J. Skrzypczak, L. Chojnacki, B. Świst, J. Nawrot, M. Kwiatkowska (dyr. DPS w Rzadkowie), J. Kwiatkowski (dyr. ZSS w Rzadkowie), B. Bocian, Z. Gołębiowski, R. Kamoś, L. Bodych.

postanowił zająć się kol. płk Janusz Łukaszewicz.

Pod koniec listopada 2005 r., w Jeżowie Sudeckim, odbyło się spotkanie pokoleń w związku z 60-tą rocznicą I-szej Ogólnopolskiej Konferencji Szybowcowej w Jeżowie Sudeckim. Celem tego spotkania było m.in. sformułowanie wniosków dotyczących przyszłości sportów lotniczych, skierowanych do władz Aeroklubu Polskiego. Ze strony Poznańskiego Klubu Seniorów Lotnictwa udział wzięło 6 osób.

Zakończenie roku tradycyjnie już odbyło się przy wigilijnym stole. Grono osób zgromadzonych przy stole tworzyli Koledzy Seniorzy i zaproszeni goście, wśród których znalazł się także płk Wojciech Krupa – Dowódca 31-szej Bazy Lotniczej w Krzesinach.Statuetkami „Za długoletnią działalność w Lotnictwie Sportowym" uhonorowani zostali następujący członkowie Poznańskiego Klubu Seniorów Lotnictwa: kol. Helena Bury, dr Witold Sowiński, płk Janusz Łukaszewicz, płk Edmund Burmistrz, kol. Leon Bodych, kol. Kazimierz Hyjek, kol. Ludwik Misiek.

3 lutego 2006 r. w Centrum Handlu, Sztuki i Biznesu „Stary Browar" odbył się wernisaż zdjęć lotniczych, zatytułowany: „Z lotu ptaka" – członka Aeroklubu Poznańskiego, kol. Marka Kaczmarczyka. Otwarcia wernisażu dokonała pani Grażyna Kulczyk. Podczas tej uroczystości **kol. Ludwik Misiek podpisywał swoją książkę pt. „Wspomnienia lotnicze"**, budząc ogólne zainteresowanie i szacunek. Obok swoje autografy rozdawała Adela Dankowska w wydanej książce pt. „Z głową w chmurach".

37. Książkę podpisuje Ludwik Misiek.

Warszawski Klub Seniorów Lotnictwa zwrócił się do wszystkich miłośników „Marsza lotników" z inicjatywą zbudowania autorowi, Stanisławowi Latwisowi grobowca (w miejscu jego pochówku) oraz z prośbą o wsparcie finansowe tego zamierzenia. Klub poparł te starania i przekazał kwotę 200 zł.

Starania Warszawskiego Klubu Seniorów Lotnictwa w Warszawie dotyczące wybudowania pomnika porucznikowi Stanisławowi Latwisowi zostały uwieńczone dużym sukcesem. Już w dniu 19 czerwca 2006r. na Cmentarzu Wojskowym na Warszawskich Powązkach, odbyła się uroczystość odsłonięcia pomnika. Poznański Klub Seniorów Lotnictwa był reprezentowany na tej uroczystości przez prezes PKSL – Barbarę Grześkowiak-Bocian.

13 maja 2006 roku to dzień, w którym zrealizowany został pomysł wycieczki do Muzeum Lotnictwa w Krakowie, połączonej ze zwiedzaniem ruin zamku w Ogrodzieńcu, jaskini Wierzchowskiej i Ojcowa. Do uczestniczenia w wyjeździe zaproszeni zostali także członkowie Stowarzyszenia Seniorów Lotnictwa Wojskowego w Poznaniu. Wyjazd doszedł do skutku przy dużym zaangażowaniu Dyrekcji Aeroklubu Poznańskiego, Dowództwa 31 Bazy Lotniczej w Krzesinach, Jednostki Wojskowej w Balicach, a także Muzeum Lotnictwa w Krakowie. Dzięki

38. Przy ruinach zamku w Ogrodzieńcu. *39. Na terenie muzeum w Krakowie.*

temu poniesione przez Seniorów koszty były bardzo małe, a przeżyte chwile wspaniałe! Mieliśmy też niepowtarzalną okazję do spotkania się i zapoznania z lotniczą karierą pani płk Bronisławy Kamińskiej-Dudek, jednej ze sławnych „Polskich Orlic" lat 50-tych ubiegłego stulecia.

Na zaproszenie Łódzkiego Klubu Seniorów Lotnictwa w Łodzi, z okazji 35-lecia istnienia ŁKSL, delegacja Poznańskiego Klubu Seniorów Lotnictwa wzięła udział w uroczystościach jubileuszowych, w dniu 3. czerwca 2006 roku.

40. Na szczycie góry szybowcowej w Jeżowie. Od lewej: Krystyna Rakowska, Bogumiła Zdanowska, Barbara Świst, Urszula Kaźmierczak.

IX Zlot Polskich Pilotek odbył się w tym roku, w terminie od 15–17 września, w Jeżowie Sudeckim.

Rok 2006 obfitował w dość dużą ilość uroczystości. Z inicjatywy pana Krzysztofa Borowiaka odbył się w Gnieźnie, w dniu 29 września, Zlot Pilotów. Impreza ta odbyła się pod patronatem generała Gromosława Czempińskiego i miała bardzo uroczysty charakter. Zaproszeni zostali wszyscy piloci, którzy pochodzą z Gniezna, bądź też latali na lotnisku w Gębarzewie, k/Gniezna, a także honorowi goście i młodzież. Z Poznańskiego Klubu Seniorów Lotnictwa w Zlocie uczestniczyli: Rajmund Jakób, płk Janusz Łukaszewicz, Ludwik Misiek, Stefan Makne oraz Barbara Grześkowiak-Bocian (inst. szybowcowy na lotnisku w Gębarzewie, w latach: 1961 i 1962).

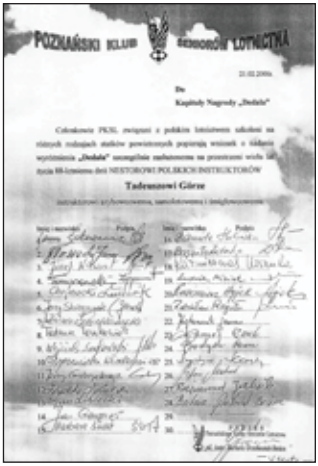
POZNAŃSKI KLUB SENIORÓW LOTNICTWA

Do
Kapituły Nagrody „Dedala"

Tadeuszowi Górze

41. Od lewej: Tadeusz Chwałczyk, Barbara Bocian, Tadeusz Góra.

W dniu 21 lutego br. Klub wysłał do Kapituły Statuetki „Dedala" poparcie w sprawie nadania tego wyróżnienia Nestorowi Polskich Instruktorów, pułkownikowi Tadeuszowi Górze.

W dniu 29 października 2006 r. odbyła się w Świdniku, uroczystość wręczenia pułkownikowi Tadeuszowi Górze statuetki „Dedala" – najwyższego wyróżnienia polskiego dla wybitnych instruktorów lotnictwa. Poznański Klub Seniorów Lotnictwa i Aeroklub Poznański uhonorował go medalem Aeroklubu Poznańskiego z gratulacjami.

W listopadzie 2006r. Zarząd PKSL zwrócił się do Zarządu Aeroklubu Poznańskiego z prośbą o wyrażenie zgody na umieszczenie tablicy pamiątkowej na terenie lotniska Kobylnica, upamiętniającej **Założyciela Klubu Seniorów Lotnictwa, Jana Czarneckiego**, z okazji przypadającej w 2008 roku, 50-tej rocznicy istnienia Klubu. Zarząd Aeroklubu Poznańskiego życzliwie zaakceptował naszą prośbę.

Czas płynie bardzo szybko i kolejna Wigilia w gronie przyjaciół i zaproszonych gości odbyła się dnia 19 grudnia, 2006 r., w Klubie Garnizonowym przy ulicy Bukowskiej.Przyjemną chwilą było wręczenie statuetek naszym drogim Seniorom za ich długoletnią działalność. W tym roku uhonorowani zostali Koledzy: Zbyszko Strzyż, Zygmunt Gołębiewski, Leszek Kubiak, Andrzej Łabędzki i Tadeusz Tomkowiak.

Początek nowego roku to tradycyjne dla nas Seniorów spotkanie w dniu 6 stycznia, o godz. 12.00, na Ławicy, pod pomnikiem Powstańców Wielkopolskich, by oddać hołd tym, którzy te tereny w 1919 roku zdobywali. To tutaj właśnie powstał pierwszy Aeroklub Polski, tu rodziło się lotnictwo polskie po odzyskaniu niepodległości, a obecnie znajduje się piękny Port Lotniczy – Ł a w i c a . W tym roku Klub Seniorów Lotnictwa w Poznaniu otrzymał od Wojewody Wielkopolskiego pana Tadeusza Dziuby list z gratulacjami za organizację tych uroczystości.

Walne Zgromadzenie Sprawozdawczo-Wyborcze Aeroklubu Poznańskiego, za lata 2003 – 2006, odbyło się 24 lutego 2007 r. Na to Walne Zgromadzenie zaproszeni zostali wszyscy członkowie Klubu Seniorów. Od roku 2003 z inicjatywy Zarządu AP przyznawana jest coroczna nagroda Aeroklubu Poznańskiego „ZŁOTE SKRZYDŁO" dla osób szczególnie wyróżniających się w pracy na rzecz Aeroklubu, a także osób wspomagających jego działalność. W tym roku **wśród laureatów znalazł się Zespół Redakcyjny gazetki klubowej „NOWINKI".**

W marcu 2007 roku, odbyły się w Poznaniu I-sze Zawody Balonowe im. Hieronima Kosmowskiego – wieloletniego i bardzo zasłużonego instruktora balonowego Aeroklubu Poznańskiego oraz członka naszego Klubu Seniorów do końca swego życia. Uroczystość zakończenia wspomnianych I –szych Zawodów Balonowych, która odbyła się w gmachu „Starego Browaru" zgromadziła wielu naszych Seniorów. Kobieca załoga Aeroklubu Poznańskiego uhonorowana została przez KSL okolicznościową statuetką.

42. Lusowo. W grupie członków PKSL druga od prawej: kustosz muzeum - Anna Grajek.

17 maja 2007 roku, liczna grupa Seniorów zwiedziła Muzeum Pamięci Gen. Józefa Dowbora-Muśnickiego – Dowódcy Powstania Wielkopolskiego, w Lusowie, gdzie państwo Anna i Józef Grajkowie, (kustosze tego Muzeum), zapoznali nas ze zbiorami, jakie posiada Muzeum i ich historyczną wartością. Następnie odwiedziliśmy na cmentarzu miejsce spoczynku Generała, jego żony oraz córek: Janiny i Agnieszki.

Święto Lotnictwa, obchodzone 28 sierpnia, to dzień radości i zadumy dla wszystkich pilotów, a dla naszych Seniorów miał szczególny charakter. Klubowy Kolega **Zbyszko Strzyż został laureatem „Błękitnych Skrzydeł" na rok 2007.** Ponadto na lotnisku w Kobylnicy wszyscy chętni Seniorzy mogli podziwiać znane okolice z lotu ptaka, a także zapoznać się z bliska ze sterowcem „Allegro", który stacjonował na lotnisku w Kobylnicy.

43.Zbyszko Strzyż

44. Na lotnisku w Tęgoborzu poznańskie „Czarownice".

W dniach 12 – 16 września, 2007 roku odbył się w Tęgoborzu k. Nowego Sącza Jubileuszowy X Zlot Polskich Pilotek. Poznań reprezentowały 4 Seniorki. Ogółem w tym Jubileuszowym Zlocie uczestniczyły 53 pilotki z całej Polski.

Zarząd Aeroklubu Polskiego

Uchwałą Nr 287/22/XVI/2007

przyznał pośmiertnie

ZŁOTY MEDAL AEROKLUBU

ppłk Januszowi Łukaszewiczowi

za wybitne zasługi
dla polskiego lotnictwa sportowego
oraz
Jego wkład w kształcenie wielu pokoleń lotników

Niestety radosne chwile tego roku przerwane zostały smutnym wydarzeniem. Dnia 4 października, 2007 roku odszedł od nas na zawsze nasz serdeczny Kolega podpułkownik Janusz Łukaszewicz, wielce zasłużony członek Aeroklubu Poznańskiego i Poznańskiego Klubu Seniorów Lotnictwa. To dzięki Niemu, Jego ogromnemu zaangażowaniu się w historię lotnictwa mamy bogate źródło wiedzy o działalności Aeroklubu Poznańskiego i Klubu Seniorów. **Zarząd Aeroklubu Polskiego przyznał pośmiertnie podpułkownikowi Januszowi Łukaszewiczowi Złoty Medal Aeroklubu.**

Dnia 27 października, 2007 roku, Warszawski Klub Seniorów Lotnictwa obchodził uroczyście akt poświęcenia swego Sztandaru. Poznański Klub Seniorów Lotnictwa reprezentowała zaproszona na tę uroczystość prezes naszego Klubu, Barbara Grześkowiak-Bocian.

45. Wnętrze Auli w ZSH w Poznaniu. Od lewej: Z. Reguła, K. Korek, A. Wojtkowiak, B. Świst, Z. Zdanowski, J. Skrzypczak.

W dniu 6 listopada 2007 roku, w Zespole Szkół Handlowych w Poznaniu odbyła się **uroczystość nadania auli tej Szkoły imienia Ewy Korczyńskiej – pilotki Aeroklubu Poznańskiego i wiernej Seniorce naszego Klubu**. Wystawa zorganizowana dla uczczenia Jej pamięci zgromadziła liczne grono mieszkańców Poznania, a także naszych członków.

Rok 2008, rok 50-lecia istnienia Poznańskiego Klubu Seniorów Lotnictwa w Poznaniu jak zwykle rozpoczęliśmy w dniu 6 stycznia uroczystością na lotnisku Ławica, pod pomnikiem Powstańców Wielkopolskich. Była to już 89–ta rocznica tego wielkiego wyczynu zdobycia lotniska przez oddziały powstańcze i 24–ta rocznica odsłonięcia pomnika upamiętniającego to wydarzenie.

Dnia 21 kwietnia 2008 roku, Towarzystwo Pamięci Generała Józefa Dowbora-Muśnickiego w Lusowie zorganizowało sesję naukową na temat Ofiar Mordu Katyńskiego, połączoną z obchodami 100-tnej rocznicy urodzin ofiary tego tragicznego wydarzenia, pilotki Aeroklubu Poznańskiego, Janiny Lewandowskiej – jedynej kobiety zamordowanej w Katyniu, w dniu 32-giej rocznicy Jej urodzin, tj. 22 kwietnia, 1940 roku. W sesji tej uczestniczyli również członkowie Klubu Seniorów. Poczet sztandarowy KSL oraz członkowie Klubu Seniorów wzięli udział w uroczystej mszy św. i później w procesji na miejscowy cmentarz, pod pomnik, gdzie oddano hołd zmarłym.

46. Medal KSL dla Tadeusza Góry.

70-ta rocznica rekordowego przelotu gen. Tadeusza Góry, z Bezmiechowej do Małych Soleczników, koło Wilna, w dniu 18 maja 1938 roku zmobilizowała kilku członków naszego Klubu do wyjazdu na miejsca startu do lotu, który przyniósł Tadeuszowi Górze najwyższe odznaczenie w szybownictwie, tj. „Medal Lilienthala". Tadeusz Góra był pierwszym człowiekiem na świecie, który został tym medalem uhonorowany. Poznański Klub Seniorów Lotnictwa wręczył gen. Tadeuszowi Górze medal pamiątkowy wydany z okazji 50-lecia istnienia Klubu Seniorów.

Dnia 31 maja 2008 roku grupa członków Klubu Seniorów oraz członków Aeroklubu Poznańskiego wzięła udział w zorganizowanym wyjeździe do Berlina na „Międzynarodowe Targi ILA - Berlin Air Show" – odbywających się tam co dwa lata.

Uroczystości związane z obchodami 50-lecia Poznańskiego Klubu Seniorów Lotnictwa Aeroklubu Poznańskiego odbędą się 2 sierpnia 2008 r. na lotnisku w Kobylnicy. Podczas uroczystości odsłonięta zostanie tablica pamiątkowa poświęcona założycielowi Poznańskiego Klubu Seniorów Lotnictwa w Poznaniu Panu Janowi Czarneckiemu.

47. Lotnisko Kobylnica. Tablica pamiątkowa poświęcona pamięci Jana Czarneckiego

Obecnie Poznański Klub Seniorów Lotnictwa w Poznaniu liczy 52 osoby.
Są to:

**Barbara Banasiak, Lech Banasiak, Wiesława Baranowska,
Leon Bodych, Helena Bury, Eugeniusz Cielewicz,
Ludwik Chojnacki, Andrzej Czubryj, Tadeusz Falczyński,
Jerzy Gabryelewicz, Jan Gawęcki, Jan Głowacki,
Zygmunt Gołębiewski, Barbara Grześkowiak-Bocian, Ryszard Gunia,
Kazimierz Hyjek, Rajmund Jakób, Rene Kamoś,
Urszula Kaźmierczak, Marian Kędziora, Janusz Kolanowski,
Krystyna Korek, Leszek Kubiak, Jan Lisiecki,
Andrzej Łabęcki, Witold Milewski, Ludwik Misiek,
Józef Nawrot, Wiesław Nalewajski, Józef Niewiedział,
Zenon Pinkowski, Sławomir Pomietlak, Krystyna Rakowska,
Zdzisław Reguła, Tadeusz Roszak, Jarogniew Sierpiński,
Jerzy Skrzypczak, Witold Sowiński, Daniela Stalińska,
Edward Stein, Zbyszko Strzyż, Wojciech Szafrański,
Włodzimierz Szymański, Barbara Świst, Zygmunt Tomaszewski,
Tadeusz Tomkowiak, Zygmunt Torz, Andrzej Wasiutyński,
Paweł Wieczorek, Aleksandra Wojtkowiak,
Bogumiła Zdanowska, Zbyszko Zybała.**